

POLITIET

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep
0031 OSLO

POLITIDIREKTORATET	
01 NOV. 2007	
03-07	008
07/2112	3

MOTTATT

01 NOV. 2007

Deres referanse
200702112-1

Vår referanse
2007/05873-3 008

Dato
29.10.2007

Forslag om endringer i skatte-, toll og avgiftsmyndighetenes taushetspliktbestemmelser – høring av lovforslag

Det vises til overnevnte høring, med frist for høringsvar innen 10. november 2007.

Oslo politidistrikt ser positivt på de endringsforslagene som det er vist til i brev fra Finansdepartementet av 30. august 2007.

Oslo politidistrikt vil i det følgende gi enkelte kommentarer til noen av problemstillingene som reises i lovforslaget.

I Samordning og forenkling av taushetspliktbestemmelsene:

a) Samordning og forenkling

Lovforslaget omfatter forslag til endringer i taushetspliktbestemmelsene i skatte-, avgifts- og tolloven. I likhet med departementet anser vi det som viktig å samordne og forenkle taushetspliktbestemmelsene i de aktuelle lovverk; dels for å forenkle praktiseringen av bestemmelsen, og dels for å få til en bedre og mer hensiktsmessig informasjonsflyt mellom etatene i startfasen av straffesakene – og også for formell etterforskning iverksettes.

Politi og påtalemyndighet må i dagens komplekse samfunn forholde seg til en rekke etater med til dels ulike taushetspliktbestemmelser – noe som ofte kan komplisere oppstarten av etterforskningen av bl.a. økonomiske straffesaker. Manglende tilgjengelig informasjon i initialfasen vil kunne medføre uberettiget forfølgning av person fordi politiet ikke tidsnok får tilgang til relevante opplysninger, også tids- og ressurstap under etterforskning, samt vanskeligheter med å innrette og avgjense etterforskningen m.m, som er negativt for effektiviteten.

Ved dels å samordne regelverket og samtidig redusere beviskravet til såkalt "rimelig grunn", og ikke gjøre den avhengig av om det foreligger en utleveringsanmodning fra politiet eller ikke, vil muligheten for å få relevant informasjon til rett tid være til stede.

Oslo politidistrikt

91 Strategisk Stab, besøk: Grønlandsleiret 44, 0190 OSLO
Post: Postboks 8101 Dep, 0032 OSLO
Tlf: 22 66 90 50 Faks: 22 66 87 01

Org. nr.: 961398142
Postgiro: 7694.05.08319

b) Andre rettsområder

Utover selve lovforslagene til endringer i de aktuelle bestemmelsene, vil vi samtidig bemerke at politiet – eksempelvis bl.a. Finans- og miljøkrimseksjonen – har en rekke samarbeidende etater å forholde seg til, som har til dels ulik taushetsplikt. Seksjonen etterforsker ulike former for økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet, hvor de samme problemstillinger ofte inntreffer ved oppstarten av sakene. Hvilke opplysninger er det mulig å innhente hos arbeidstilsynet, forurensningstilsynet, ulike løyvemyndigheter, NAV m.m. ifb. med vurdering av om etterforskning skal startes, eller i initialfasen av etterforskningen?

Etter Oslo politidistrikts oppfatning er det grunn til å vurdere om det ikke bør foretas en fullstendig gjennomgang av alle taushetspliktreglene i de ulike etatene/forvaltningsorganene i forhold til samhandling med politiet – enten før formell etterforskning har startet eller etter at etterforskningen har startet – slik det har vært forsøkt gjort for forholdet mellom politiets taushetsplikt og sosiale myndigheter mv .

Denne problemstillingen kommer bl.a. til syne i de ulike mer eller mindre formelle tverrfaglige fora hvor politiet/påtalemyndigheten deltar sammen med andre etater. Seksjonens restaurantgruppe har eksempelvis gjennom flere år arbeidet tverrfaglig i grenselandet mellom proaktivt forebyggende arbeid, og i konkrete saker som etterforskes. I slike fora/saker vil ofte mange etater være involvert – som Mattilsynet, skatteetaten, arbeidstilsynet, bevillingsmyndigheten m.fl. Samarbeidet mellom etatene kan dels bestå i møter hvor det foretas erfaringsutvekslinger m.m., til mer operative felles forebyggende aktiviteter – eksempelvis felles kontroller av restauranter hvor politiet deltar, til samarbeid i konkrete straffesaker som følger i kjølvannet av de nevnte forvaltningsmessige felleskontrollene.

Det byr erfaringsvis på store utfordringer å håndtere taushetspliktreglene mellom de ulike etatene i et slikt samarbeid, og de respektives taushetsplikt overfor politiet/påtalemyndighet.

Etter vår oppfatning bør det som nevnt foretas en gjennomgripende gjennomgang av taushetspliktbestemmelsene innen alle forvaltningsområder som naturlig vil kunne komme i kontakt med politiet/påtalemyndigheten, og at bestemmelsene inneholder de samme unntakene og beviskravene som forslaget inneholder, herunder at opplysninger innenfor forvaltningsområdene kan gis til politiet/påtalemyndigheten – og at det utenfor forvaltningsområdene bare oppstilles et tilsvarende beviskrav, dvs. "rimelig grunn", og at opplysningene både kan gis oppfordret og uoppfordret.

Som ett eksempel på viktigheten av å kunne innhente opplysninger fra både skatteetaten og løyvemyndigheten, kan vi nevne den såkalte "drosjevindelsaken", som er avdekket av Oslo ligningskontor. Ved oppstart av tilsvarende saker i framtiden vil det være både bevistaktisk og generelt hensiktsmessig for tempoet og presisjonen i etterforskningen at politiet kan innhente opplysninger fra både skatteetaten og løyvemyndigheten. Sistnevnte kan eksempelvis ha sentrale opplysninger som kan bidra til å avdekke subjektiv skyld i en skattesvindelsak, ved at drosjeeier har sendt andre (reelle inntektsopplysninger) til løyvemyndigheten i forbindelse med fornyelse eller søknad om drosjeløyve, mens ligningskontoret blir avspist med en selvangivelse og næringsoppgave som gjengir betydelig lavere inntektstall, eller at det er gitt bevisst uriktige forklaringer/opplysninger til løyvemyndigheten, som medfører mistanke om mulig overtredelse av straffeloven § 166.

II Ad høringsdokumentets pkt. 2.4.2 - endring av mistankevilkåret fra skjellig grunn til mistanke til rimelig grunn til mistanke

Oslo politidistrikt er enig i at beviskravet senkes til "rimelig grunn", og vi tiltrer i det vesentlige departementets begrunnelse.

Til dagens krav om "skjellig grunn til mistanke" vil vi bemerke at vilkåret bygger på en vurdering av både de objektive så vel som de subjektive straffbarhetsvilkår i den aktuelle straffebestemmelsen som antas å være overtrådt. Vurderingen av de subjektive forholdene kan i startfasen av bl.a. økonomiske straffesaker være vanskelige og komplekse, som kan bygge på langt flere opplysninger enn det som anses naturlig å formidle til eksempelvis skatteetaten i forbindelse med en utleveringsanmodning. Opplysningene kan av ulike årsaker være så sensitive at de ikke bør formidles utover etterforskningsteamet – dels fordi det kan skade etterforskningen, og dels fordi det eksempelvis foreligger kildeproblematikk som kan medføre fare for personer m.m.

For alle praktiske formål bør det være tilstrekkelig at saksbehandler i skatteetaten konstaterer at det rent objektivt foreligger rimelig grunn til mistanke om et straffbart forhold – uten at det må foretas en grundig analyse av den rent subjektive siden av forholdet.

III Oppsummering

De foreslåtte endringene vil etter politidistriktets oppfatning kunne medføre et mer målrettet straffesaksarbeid, hvor en i større grad kan unngå uberettigede forfølgninger, sløsing med ressurser og tid, samt at kvaliteten og tempoet på etterforskningen vil kunne bedres. Videre vil en raskere kunne innlede et aktivt tverrfaglig samarbeid med etatene i straffesakene.

De uskyldige skattepliktige vil med andre ord raskere kunne fritas fra mistanke, og de skyldige vil få "rett straff til rett tid" – jfr. EMK Art 6 nr. 1

Med vennlig hilsen

Sveinung Sponheim
visepolitimester

Saksbehandler:
Ragnvald Brekke/RB
Tlf: